Teisipäev, 14. jaanuar 2014

P7_TA(2014)0012

Tõhus tööjärelevalve kui Euroopas töötingimuste parandamise strateegia

Euroopa Parlamendi 14. jaanuari 2014. aasta resolutsioon tõhusa tööjärelevalve kui Euroopas töötingimuste parandamise strateegia kohta (2013/2112(INI))

(2016/C 482/05)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eelkõige selle preambulit ja artikleid 3 ja 6,

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 ja 168,

— võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 1, 3, 27, 31, 32 ja 33,

— võttes arvesse 3. mai 1996. aasta Euroopa sotsiaalhartat, eriti selle I osa ja II osa artiklit 3,

— võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhilisi tööstandardeid ning selle konventsioone ja soovitusi töökorralduse ja tööjärelevalve kohta (konventsioonid 81 ja 129), mis on rahvusvaheline lähtealus töötingimuste ja töötajate kaitsega seotud õigussätete kohaldamise tagamiseks,

— võttes arvesse konventsiooni 143 võõrtöötajate kohta (1975) ja ILO täiendavaid sätteid võõrtöötajate kohta, millega nähakse ette kõigi vajalike ja asjakohaste meetmete vastuvõtmine, et tõkestada sisserändajate mitteametlikku liikumist tööhõive nimel ja sisserändajate ebaseaduslikku töötamist; võttes arvesse ka haldus-, tsiviil- ja karistusõiguslike sanktsioonide kohaldamist seoses võõrtöötajate ebaseadusliku töötamisega,

— võttes arvesse ILO inimväärse töö tagamise suuniseid,

— võttes arvesse ILO konventsioone ja soovitusi töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1338/2008 rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika kohta ([1]),

— võttes arvesse nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiivi 89/391/EMÜ töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (raamdirektiiv) ([2]) ja selle üksikdirektiive,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta ([3]),

— võttes arvesse nõukogu ja liikmesriikide esindajate resolutsiooni, mis võeti vastu nõukogu 22. aprilli 1999. aasta kohtumisel liikmesriikide asutuste vahelist koostöö parandamist käsitleva käitumisjuhendi kohta seoses piiriülese sotsiaalkindlustushüvitise ja sotsiaalmaksete pettuse ning deklareerimata töö vastu võitlemise ning töötajate piiriülese lähetamisega ([4]),

— võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 1999. aasta direktiivi 1999/85/EÜ, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ seoses võimalusega katseliselt kohaldada vähendatud käibemaksumäära töömahukate teenuste suhtes ([5]),

([1]) ELT L 354, 31.12.2008, lk 70.
([2]) EÜT L 183, 29.6.1989, lk 1.
([3]) ELT L 299, 18.11.2003, lk 9.
([4]) EÜT C 125, 6.5.1999, lk 1.
([5]) EÜT L 277, 28.10.1999, lk 34.

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/52/EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele kohaldatavate karistuste ja meetmete miinimumnõuded ([1]),

— võttes arvesse komisjoni 24. oktoobri 2007. aasta teatist „Tõhustagem võitlust deklareerimata töö vastu“ (COM(2007) 0628),

— võttes arvesse komisjoni 24. oktoobri 2007. aasta teatist komisjoni rohelise raamatu „Tööõiguse ajakohastamine 21. sajandi sõlmküsimuste lahendamisel“ üle toimunud avaliku arutelu tulemuste kohta (COM(2007)0627),

— võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“ (COM(2010)2020) ja selle põhilist eesmärki saavutada kümnendi lõpuks Euroopa Liidus 75 % tööhõivemäär,

— võttes arvesse oma 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegia (2007–2012) vahehindamise kohta ([2]),

— võttes arvesse oma 9. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni deklareerimata töö vastase võitluse tõhustamise kohta ([3]),

— võttes arvesse oma 23. mai 2007. aasta resolutsiooni inimväärse töö tagamise kohta kõigi jaoks ([4]),

— võttes arvesse oma 11. juuli 2007. aasta resolutsiooni tööõiguse ajakohastamise kohta 21. sajandi sõlmküsimuste lahendamisel ([5]),

— võttes arvesse oma 26. oktoobri 2006. aasta resolutsiooni töötajate lähetamist käsitleva direktiivi 96/71/EÜ kohaldamise kohta ([6]),

— võttes arvesse oma 26. märtsi 2009. aasta resolutsiooni alltöövõtjate sotsiaalse vastutuse kohta tootmisahelas ([7]),

— võttes arvesse oma 23. mai 2013. aasta resolutsiooni töötingimuste ning tervisekaitse- ja ohutusnõuete kohta, pidades silmas hiljutisi vabrikupõlenguid ja hoonevaringut Bangladeshis ([8]),

— võttes arvesse majanduskasvu ja töökohtade loomise kompleksseid suuniseid (2008–2010) (COM(2007)0803),

— võttes arvesse nõukogu 22. detsembri 1995. aasta soovitust ebaseadusliku sisserände ja töötamise vastu võitlemise meetmete ühtlustamise kohta ([9]),

— võttes arvesse nõukogu 27. septembri 1996. aasta soovitust kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku töötamise vastu võitlemise kohta ([10]),

— võttes arvesse Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi (Eurofound) aruannet deklareerimata töö tõkestamise kohta Euroopa Liidus,

— võttes arvesse Eurobaromeetri eriuuringut deklareerimata töö kohta,

— võttes arvesse uuringut „ICENUW – koostöö rakendamine Euroopa võrgustikus deklareerimata töö vastu võitlemiseks“ (2010),

([1]) ELT L 168, 30.6.2009, lk 24.
([2]) ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 102.
([3]) ELT C 9 E, 15.1.2010, lk 1.
([4]) ELT C 102 E, 24.4.2008, lk 321.
([5]) ELT C 175 E, 10.7.2008, lk 401.
([6]) ELT C 313 E, 20.12.2006, lk 452.
([7]) ELT C 117 E, 6.5.2010, lk 176.
([8]) Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0230.
([9]) EÜT C 5, 10.1.1996, lk 1
([10]) EÜT C 304, 14.10.1996, lk 1.

— võttes arvesse uuringut „CIBELES: inspektsioonide lähendamine Euroopa tasandi jõustamissüsteemi rajamiseks“,

— võttes arvesse uuringut „Deklareerimata töö kaudsed mõõtmisvahendid ELis“ (2010),

— võttes arvesse uuringut „Tööinspektsioonide ja muude asjakohaste järelevalve- ja täiteasutuste vahelise Euroopa koostööplatvormi loomise võimalikkus eesmärgiga ennetada deklareerimata tööd ja selle vastu võidelda“ (2010, Regioplan),

— võttes arvesse Euroopa Kohtu 19. detsembri 2012. aasta otsust kohtuasjas C-577/10 Euroopa Komisjon *versus* Belgia Kuningriik,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 48,

— võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A7-0458/2013),

A. arvestades, et tööjärelevalvel on tähtis roll töötajate õiguste kaitsmisel, töötervishoiu ja tööohutuse tagamisel, võitluses ohtliku töökeskkonna vastu, töökaitse-eeskirjade rikkumiste ennetamisel ning õiglase ja sotsiaalse majanduskasvu edendamisel, kuna see aitab tagada, et palkasid ja sotsiaalkindlustusmakse tõepoolest makstakse ning et seeläbi suurendatakse maksutulu ja sotsiaalkindlustusametite tulusid, tagades seejuures töötajale juurdepääsu sotsiaalkindlustustele, näiteks haigus-, tööõnnetus-, ja pensionikindlustusele;

B. arvestades, et liikmesriigid kasutavad erinevate töökohtade konkreetseks kontrollimiseks palju erinevaid mudeleid;

C. arvestades kogu Euroopas töötajate lähetamise kontekstis üha suuremat vajadust tööjärelevalve järele;

D. arvestades, et just tööjärelevalve aitab tagada, et õigusi tegelikult kasutatakse, tagades, et seadusi järgitakse, osapooled teavad oma õigusi ja kohustusi ning hoitakse ära õnnetusi ja väärkohtlemist;

E. arvestades vajadust tugevdada tööjärelevalvet VKEdes ja väikestel ehitusplatsidel;

F. arvestades, et rahvusvaheliste ettevõtete vastutus kaupu tootvate ja teenuseid osutavate töötajate töötingimuste, elu ja tervise eest ei lõpe kaupluse uksel või tehase väravas ning et seda ei saa tagada ka üksnes ettevõtja sotsiaalse vastutuse lepingutega;

G. arvestades, et allhangete kaudu töökohtade tööandja juurest väljaviimine ja renditööjõu kasutamine toob sageli kaasa madala kvalifikatsiooniga tööjõu kasutamise ning kaugenenud töösuhted, mis raskendab töötervishoiu ja tööohutuse alase vastutuse kindlaksmääramist;

H. arvestades, et deklareerimata töö avaldab liikmesriikide rahvamajandusele ja Euroopa sotsiaalmudeli rahalisele jätkusuutlikkusele negatiivset mõju, kahjustab sotsiaalhüvitiste ja avalike teenuste rahastamist ja tagamist ning jätab asjaomased isikud nii tööealisena kui ka vanas eas ebakindlusse, kaitsetusse ja vaesusesse;

I. arvestades, et tööinspektoritel on tähtis osa töötajate õiguste kaitsmisel, väärkohtlemise ärahoidmisel ning majandus- ja sotsiaalse arengu edendamisel;

J. arvestades, et üks majanduskriisi tagajärgi on olnud töökoormuse suurenemine, mis seab töötajad täiendava surve alla, eelkõige seoses tööaja muudatustega, ning arvestades, et seetõttu tuleb järelevalvet töötingimuste üle tugevdada;

K. arvestades, et tekivad üha uued töösuhete vormid, mis on olemasolevate õigusnormidega järjest raskemini hõlmatavad;

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

L. arvestades, et ebaseaduslikud töötajad kannatavad teiseste negatiivsete tagajärgede tõttu, näiteks puudub neil juurdepääs teabele, töötervishoiu teenustele ja koolitusvõimalustele, samuti tekitab neile psühholoogilisi probleeme hirm võimaliku õnnetuse või tabamise ees, mis omakorda mõjutab ettevõtete ja kogu majanduse tootlikkust, samuti pikaajaliste tagajärgede tõttu, näiteks puudub neil õigus vanaduspensionile või on pension väga väike, mis toob kaasa suurema vaesusriski;

M. arvestades, et deklareerimata töö moonutab konkurentsi siseturul, kuna see võimaldab teatud ettevõtjatel saada eeliseid kõlvatu konkurentsi teel;

N. arvestades, et tõelise ühisturu konsolideerimine ja mis tahes kujul sotsiaalse dumpingu kaotamine on omavahel tihedalt seotud;

O. arvestades, et mitteametlik töö moodustab EL 27s kokku keskmiselt 18,8 % SKPst ja mõnes riigis üle 30 % SKPst;

P. arvestades, et paljudes liikmesriikides suureneb majanduskriisi tagajärjel endiselt deklareerimata töö levik;

Q. arvestades, et väärkohtlemise tuvastamise võimaldamiseks ja rikkumisest teataja kaitse tagamiseks on vajalikud rikkumisest teatamise meetmed, ja arvestades, et ELil ja liikmesriikidel on kohustus rikkumisest teatajaid täielikult kaitsta;

R. arvestades, et igal aastal sureb tööga seotud õnnetuste või haiguste tagajärjel 168 000 Euroopa kodanikku ja tööga seotud õnnetustes saab vigastada 7 miljonit Euroopa kodanikku ([1]);

S. arvestades, et riskide ennetamine on hädavajalik selleks, et vähendada tööõnnetuste ja kutsehaiguste määra; arvestades, et töötervishoiu ja tööohutuse õigel reguleerimisel on positiivne mõju nii riikide kui ka Euroopa tasandil ning ettevõtete jaoks;

T. arvestades, et kontrollisüsteemil on tõhusaks tööjärelevalveks suuremal või vähemal määral puudu nii personalist kui ka rahalistest vahenditest; arvestades, et selle tagajärjeks on ELi tööjärelevalve töötajaskonna ebapiisav strateegiline planeerimine, paljudes liikmesriikides kaastöötajate arv järjest väheneb, samas kui tööinspektorite töö muutub üha keerukamaks;

U. arvestades, et tööturu killustatus, millega kaasneb mõnedes liikmesriikides teatud töökorralduse kontrollimatu ja reguleerimata levik, viib töötasu eriti madalale tasemele ning tekitab olukorra, mis võimendab deklareerimata töö probleemi veelgi;

V. arvestades, et kõige suurema mitteametliku töö osakaaluga sektorites on töö väga pingeline, näiteks ehitus-, julgeoleku-, puhastus- ja kodumajapidamissektoris ning majutus- ja toitlustusvaldkonnas, mida iseloomustavad ebakindlad töö- ja palgatingimused;

W. arvestades, et ebaseaduslik sisseränne ja mitteametlik töötamine on omavahel tihedalt seotud, sest Euroopas ebaseaduslikult elavad isikud ei tohi sõlmida tavalist töölepingut ja seega ei kehti neile ka ükski kaitsesüsteem;

X. arvestades, et mitteametlikult töötavatel isikutel ei ole sotsiaal-, ravi- ega õnnetusjuhtumikindlustust ning seetõttu on neil suur oht saada isiklikku varalist kahju;

Y. arvestades, et piiriüleste teenuste ja töösuhete kontrollimine on piiriülene küsimus ning piiriüleste andmete kättesaadavus on ebapiisav;

Z. arvestades, et sageli ei ole töötaja mitteametlikus töösuhtes vabatahtlikult, vaid talt nõutakse seda;

([1]) Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (EU-OSHA).

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

I. Siseriiklikud kontrollimeetmed

Tõhusa tööjärelevalve põhimõtted

1. juhib tähelepanu asjaolule, et kuigi tööjärelevalve on avalik-õiguslik ülesanne, mida võivad täita üksnes avaliku sektori sõltumatud asutused, ei tähenda see, et tööjärelevalves ei võiks abiks olla sotsiaalpartnerite esindajad; on seisukohal, et tuleb tagada töötervishoiu ja tööohutuse teenuste sõltumatus tööandjast; on seisukohal, et töötervishoiu osas peaksid valve, hoiatuste, tervishoiualase asjatundlikkuse ja põhjaliku tervisealase nõustamisega tegelema üksnes sõltumatud tervishoiu- ja ohutustöötajad; peab kahetsusväärseks, et töötervishoiu ja tööohutuse teenuseid haldavad teatud liikmesriikides siiani tööandjate liidud; rõhutab, et töötervishoiu kontrolli ja järelevalvet peavad teostama sõltumatud inspektorid, kes on saanud on tervishoiu ja ohutuse alase väljaõppe;

2. rõhutab, et koostada tuleb riiklikud tegevuskavad, mis käsitleksid tööjärelevalvesüsteemide tugevdamist ning nende rahastamist Euroopa struktuurifondidest, et tõhusate tööinspektsioonide lisandväärtuseks oleks nii sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamine kui ka õigluse tagamine tööhõives tervikuna;

3. kinnitab tööinspektsioonide äärmiselt olulist rolli ennetamises ja järelevalves ja nende positiivset rolli ettevõtetes teabevahetuse ja asjatundlikkuse parandamisel; ergutab liikmesriike suurendama oma tööinspektsiooni töötajate arvu ja vahendeid ning saavutama eesmärki üks inspektor 10 000 töötaja kohta, nagu on soovitanud ILO, ning tugevdama sanktsioone ettevõtete vastu, kes ei täida oma kohustusi seoses töötajate põhiõigustega (palgad, tööaeg ning töötervishoid ja tööohutus); on seisukohal, et need karistused peavad olema tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed;

4. juhib tähelepanu asjaolule, et kõikide kategooriate palgatöötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad kuuluvad vaatamata nende staatusele, töösuhetele või päritolule riiklike järelevalveasutuste pädevusse ja nende suhtes tuleb kohaldada ühesugust kaitset; rõhutab, et püüded piirata tööjärelevalve ulatust võivad kahjustada töötajate tervist ja ohutust ning õigusi;

5. juhib tähelepanu sellele, et on vaja laiendada riiklike tööjärelevalvesüsteemide rolli, koolitada nende juhtivat personali ja koordineerida nende ülesandeid, et uute kontrolliga seotud ülesannetega edukalt toime tulla;

6. on seisukohal, et tööjärelevalvet saab tõhusalt teostada üksnes juhul, kui tööinspektsioonil on piisavalt rahalisi vahendeid ja personali; on mures, et liikmesriikide järelevalveasutustes on liiga vähe töötajaid ja et neil puuduvad täiendõppevõimalused, eelkõige Euroopa Liiduga seotud teemade valdkonnas; kutsub liikmesriike üles tugevdama tööjärelevalvesüsteeme, millel peaks olema oluline koht riikide plaanides majanduskriisiga toimetulekuks; märgib, et tööjärelevalvel on tähtis ülesanne kontrollida, kas kehtivaid õigusakte rakendatakse täielikult, samuti tagada, et eriti haavatavate töötajate õigused oleksid kaitstud;

7. juhib tähelepanu, et on vaja tööinspektorite ja teiste selle valdkonna ametnike ühist väljaõpet, et tugevdada ELi tööõiguse jõustamist;

8. rõhutab, et teatud liikmesriikides läbiviidavad finantsreformid ei tohi mingil juhul vähendada tööjärelevalve personali, rahastamist, materiaalsete ja tehniliste infrastruktuuride vahendeid;

9. tuletab meelde, et seaduslikud kohustused ja töötajate nõudmised on kaks peamist tegurit, mille tõttu tööandjad rakendavad ennetuspoliitikat ([1]);

10. on veendunud, et asjakohase riskihindamiseta ei ole võimalik töötajaid nõuetekohaselt kaitsta; peab oluliseks aidata VKEsid riskiennetuspoliitika väljatöötamisel; rõhutab lihtsate, tasuta ja eesmärgipäraste algatuste, näiteks Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuuri (EU-OSHA) poolt välja töötatud veebipõhise interaktiivse riskihindamissüsteemi positiivset rolli;

([1]) Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (EU-OSHA), ESENERi uuring, 2009.

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

11. tuletab liikmesriikidele meelde, et nad on allkirjastanud ja ratifitseerinud tööjärelevalvet käsitleva ILO konventsiooni nr 81; kutsub liikmesriike seetõttu üles rakendama konventsiooni põhimõtteid;

12. märgib, et tööjärelevalve on tõhus, kui seda tehakse ette teatamata, korduvalt ja pisteliselt; juhib tähelepanu asjaolule, et rikkumistega kaasnevad tõhusad karistused peavad olema kavandatud nii, et tööandjal ei oleks kehtivatest maksueeskirjadest või õigusnormidest mööda hiilides võimalik tulu saada;

13. juhib tähelepanu asjaolule, et kuritarvituste õigeaegseks vältimiseks ja kannatanule viivitamatu kaitse tagamiseks peavad tööjärelevalve tulemustele kehtima selged menetlemise tähtajad;

14. juhib tähelepanu asjaolule, et tööinspektoritel peab olema liikmesriikides õigus teha kohapealset kontrolli, kasutada ajakohastatud kontrollivahendeid, teha koostööd kõigi asjaomaste asutustega, neil peavad olema piisavad oskused ja nad peavad töötama sõltumatult;

15. palub liikmesriikidel tööinspektorite avastatud kuritarvituste korral või kui rikkumisest teatajad juhivad tööinspektorite tähelepanu kuritarvitustele, asjaomaseid töötajaid ja kõiki asjaomaseid rikkumisest teatajaid kaitsta ja võimaldada neile tasuta abi nende õiguste tagamisel; juhib tähelepanu asjaolule, et sellest tulenevad kaitsemeetmed, nagu vahetu hagi esitamise õigus või kollektiivse hagi esitamise õigus, kaitsevad asjaomaseid isikuid ja rikkumisest teatajaid tõhusalt; kutsub liikmesriike üles võtma vastu rikkumisest teatajate ja nende perekondade kaitse meetmed, selleks et lihtsustada väärkohtlemise tuvastamist; rõhutab, et reguleerimata olukorras peavad võõrtöötajate õigused olema kaitstud ja see peaks olema üks valdkond, millega tegeleda; tuletab liikmesriikidele sellega seoses meelde ILO 1975. aasta võõrtöötajate konventsiooni nr 143 täiendavaid sätteid;

16. palub liikmesriikidel jõustada õigussätted karistustega, mis vastavad rikkumise raskusastmele, ning määrata karistusi töötingimustega seotud rikkumiste eest; rõhutab, et uurimised on selgelt näidanud, et töötingimuste parandamise osas on kõige suurem mõju jõulistel, hästi kooskõlastatud ennetusmeetmetel ja kontrollidel varajases etapis, samuti töötajate teavitamisel ja nende nõustamisel või deklareerimata töötajate tagantjärgi registreerimisel;

17. juhib tähelepanu sellele, et kõigi asjaomaste sotsiaalasutuste elektroonilisse võrku ühendamine, nagu Belgias Crossroads Bank for Social Security ([1]), ja sellega kaasnev lihtsam andmevahetus kõigi asjaomaste sotsiaalasutuste vahel on riikliku tööjärelevalve jaoks kasulik vahend, et nõuda kiiresti järelevalve jaoks vajalikke andmeid;

18. toonitab, et tööjärelevalve, mis puudutab sisserännanud töötajaid ning EList ja kolmandatest riikidest lähetatud töötajaid, on seotud teatud probleemidega; rõhutab, et tulemusliku tööjärelevalve seisukohalt on tähtis, et tööinspektsioonid oleksid piisavalt teadlikud olukordadest, mille puhul on suur oht, et eeskirju eiratakse; juhib tähelepanu sellele, et riiklikud elektroonilised süsteemid võõrtöötajate kohustuslikuks registreerimiseks tööandja kaudu, võivad oluliselt lihtsustada tööjärelevalvet;

19. juhib tähelepanu asjaolule, et sotsiaalpartneritel on vastavalt riiklikele seadustele ja tavadele tähtis roll selle tagamisel, et kehtivaid õigusakte täidetaks; palub liikmesriikidel tagada sotsiaalpartnerite kaasamine riiklike tööjärelevalvekavade väljatöötamisse ja sõnastamisse, samuti tööjärelevalvesse;

20. julgustab looma täiendavaid sektoripõhiseid kontrollistruktuure, kus osaleks kolm osapoolt – valitsus, töötajad ja tööandjad, ning nõuab, et neid rakendataks liikmesriikides, kus on kõige suurem deklareerimata töö osakaal;

21. märgib, et maapiirkondades teostatakse tööjärelevalvet vähemal määral; kutsub liikmesriike üles tagama, et ka maapiirkonnad oleksid nõuetekohaselt hõlmatud;

22. märgib, et on tavaline, et tähtajaliste töölepingutega töötajate töötingimused on kehvemad kui alalistel töötajatel; märgib, et ajutise tööhõive tõhusa järelevalve tagamiseks tuleb laiendada inspektorite õigusi kasutajaettevõtjate kontrollimisel ning kontroll peab hõlmama tariife ja üldisi töönorme ning miinimumpalka käsitlevate eeskirjade täitmist, kui seda nõuab liikmesriigi õigus või riigis kehtivad kollektiivlepingud; nõuab, et erasektoris ja avalikus sektoris pööratakse

([1]) http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html.

töötervishoiu ja tööohutuse probleemide ennetamisele täpselt ühesugust tähelepanu; tuletab meelde mittediskrimineerimise põhimõtte siduvat olemust; märgib, et ajutise töölepinguga töötajatele peab teave nende õiguste, kaasa arvatud palgamäärade kohta, olema veebiliidese või veebilehe kaudu kättesaadav;

23. on mures hooajaliste põllumajandustöötajate olukorra pärast, kes enamasti on pärit kolmandatest riikidest; on seisukohal, et selles sektoris tuleb tööjärelevalvet tugevdada; tuletab meelde, et sellele sektorile on iseloomulik deklareerimata ja deklareeritud töö segunemine;

24. tuletab meelde, et ehkki majapidamisteenuseid osutavad töötajad töötavad sageli mitteametlikult või on neil vähem õigusi kui teistel töötajatel, ei kuulu see valdkond siiski sageli riikliku tööinspektsiooni pädevusse; kutsub liikmesriike üles ratifitseerima ILO konventsiooni nr 189 ja vastavalt sellele konventsioonile arendama ja rakendama tööjärelevalve, jõustamise ja karistamise meetmeid, võttes asjakohaselt arvesse kodus töötamise eripära, vastavalt riiklikele õigusnormidele; rõhutab, et kooskõlas riiklike õigusnormidega tuleks selliste meetmetega määratleda, millistel tingimustel lubada pääsu eluruumidesse, austades nõuetekohaselt eraelu puutumatust;

25. juhib tähelepanu asjaolule, et erilises olukorras on kodutöötajad ja kaugtöötajad, kes võivad kodus või väljaspool ettevõtte asukohta töötamise ajal olla samuti kuritarvitamise objektiks, kuid nende suhtes ei täideta kohustusi, mida tööõiguse sätted tööandjatele ette näevad;

26. rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata transpordisektorile, mis oma liikuva iseloomu tõttu võib valmistada tööinspektsioonidele täiendavaid raskusi; nõuab, et tööinspektsioonid oleksid varustatud piisavate vahenditega selleks, et kõnealust sektorit tulemuslikult kontrollida;

27. väljendab pahameelt asjaolu üle, et fiktiivseid füüsilisest isikust ettevõtjaid käsitlevate juhtumite arv on murettekitavalt suur, eriti ehitussektoris ja lihatööstuse sektoris, sealhulgas seoses töötajate lähetamise korraga; nõuab, et liikmesriigid võtaksid asjakohaseid kontrollimeetmeid võitluseks fiktiivseid füüsilisest isikust ettevõtjaid käsitlevate juhtumite vastu, näiteks määrates kindlaks kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kes on töötaja ja kes mitte, mis võimaldaks tööinspektoritel eristada fiktiivseid ja tegelikke füüsilisest isikust ettevõtjaid; märgib, et fiktiivsete füüsilisest isikust ettevõtjate vältimiseks tuleb võtta meetmeid, mis võimaldaksid liikmesriikidele võtta vastu täiendavaid ja ulatuslikumaid nõudmisi või kontrollimeetmeid;

Deklareerimata töö

28. kutsub riiklikke tööinspektsioone ja muid asjaomaseid asutusi üles koostama deklareerimata töö vastu võitlemise tegevuskava, mis hõlmaks kõiki palgatöötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid käsitlevate kuritarvituste vorme; rõhutab, et deklareerimata töö, kui sellega nõuetekohaselt ei tegeleta, ähvardab kahjustada ELi võimet saavutada oma tööhõivega seotud eesmärgid – rohkem ja paremad töökohad ja tugevam majanduskasv;

29. väljendab suurt muret ebaseaduslike või registreerimata võõrtöötajate äärmise haavatavuse pärast, keda kasutatakse ära madalatele standarditele vastavatel töökohtadel, madalate palkade ja pika tööajaga ohtlikus töökeskkonnas; rõhutab, et igasugune koostöö tööinspektorite ja migratsiooniametite vahel peaks piirduma kuritarvitustega tegelevate tööandjate tuvastamisega ja mitte olema aluseks võõrtöötajate karistamisele või väljasaatmisele, mis kahjustaks jõupingutusi deklareerimata tööga võitlemiseks;

30. on seisukohal, et kui võõrtööliste ja lähetatud töölistega tegelemine on riiklike tööinspektsioonide ülesanne, peaksid tööinspektorite koolitusprogrammid sisaldama konkreetseid mooduleid niisuguste teemade kohta, samuti deklareerimata töö ja inimkaubanduse kohta, kuna need teemad on tihedalt seotud, ning vajaduse korral peaksid need sisaldama ka keelemooduleid;

31. on seisukohal, et karistused on tõhusad vaid siis, kui tööandja ei saa ebaseadusliku töötaja kasutamisest kasumit teenida, kui trahvid on tunduvalt suuremad kui deklareeritud töötaja tööjõukulud;

Teisipäev, 14. jaanuar 2014

32. tunnistab, et praegu on järjest enam suundumus fiktiivseks füüsilisest isikust ettevõtjaks hakkamise ning allhanke ja alltöövõtu kasutamise poole, mis võib kaasa tuua ebakindlate töökohtade arvu suurenemise ja deklareerimata töötajate juba niigi madala kaitse taseme edasise alanemise; on seisukohal, et lepingulise töövõtja vastutust käsitlevad süsteemid on tõhus vahend, mis aitaks tugevdada tööstandardite järgimist kogu tootmisprotsessis, ning et tuleks kaaluda niisuguste süsteemide kasutuselevõttu kõikides liikmesriikides, tunnistades samas, et tööinspektorite kontroll jääb esmatähtsaks;

Töötajate kaitse – töötervishoid ja tööohutus

33. juhib tähelepanu asjaolule, et töötervishoiu ja tööohutuse rakendamine deklareerimata majandustegevuses osalevate töötajate puhul on probleemne; rõhutab, et töötervishoid ja tööohutus on töötaja ja iga füüsilisest isikust ettevõtja õigused, mis tuleb tegelikkuses tagada, parandades kehtivate õigusaktide täitmist; soovitab liikmesriikidel kaaluda võimalust tagada kõikidele töötajatele tasuta iga-aastane konfidentsiaalne arstlik läbivaatus või teha seda vähemalt kord aastas lepinguga, et tagada töötajatele minimaalne kaitse;

34. soovitab tugevdada sanktsioone ettevõtete vastu, kes ei täida oma kohustusi seoses töötajate põhiõigustega, ning on seisukohal, et sel juhul rakendatavad karistused peavad olema nii hoiatavad ja mõjusad, et tööandjad ja töötajad ei saaks töötervishoiu ja tööohutuse kehtivatest eeskirjadest kõrvalehoidmisest mitte mingisugust kasu või eeliseid; kutsub liikmesriike üles kaaluma trahvide muutmist oma karistussüsteemides selliseks, et need oleksid proportsionaalsed tekitatud kahjuga, samuti tagama, et need ületavad eeskirjadest kõrvalehoidmisest saadava kasu;

35. tuletab meelde, et strateegias „Euroopa 2020“ on rõhutatud, et tööturule on vaja rohkem naisi, ning on seisukohal, et tööinspektorid peavad olema teadlikud nii naiste kui ka meeste töötingimustest;

36. nõuab, et neid karistusi kohaldataks ka nende äriühingute suhtes, kelle puhul on avastatud, et nad kannavad töötajaid musta nimekirja nende ametiühingualase tegevuse või töötervishoiu ja tööohutuse alase esindajana tegutsemise pärast;

37. ergutab toetama riiklikke tööinspektsioone tagama tõhusa ja ettevõttele kohase töötervishoiu ja tööohutuse rakendamist eelkõige väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes; nõuab, et liikmesriigid tagaksid, et järelevalve keskenduks töötervishoiu ja tööohutuse puudujääkide osas rohkem praktiliste ja teostatavate lahenduste leidmisele;

38. toetab Tööinspektsiooni kõrgete esindajate komitee positiivset tegevust riikide kultuuride lähendamisel; nõuab selle rahaliste vahendite ja volituste suurendamist; soovib selle Luxembourgi nõuandekomiteega tehtava koostöö tugevdamist; on seisukohal, et komisjoni tööohutuse ja -tervishoiu nõuandekomitee peab saama pidevalt teavet liikmesriikides tööinspektsioonide ning töötervishoiu ja -ohutuse vallas toimuva arengu kohta;

39. on seisukohal, et neid töökeskkonna aspekte peab hõlmama ka tulevane ELi tasandi töötervishoiu ja tööohutuse strateegia; palub, et tööinspektsioonid tugevdaksid hästi suunatud ennetus- ja haridusalgatusi, et suurendada kodanike teadlikkust tervishoiu- ja ohutuseeskirjadest ning korrast; palub komisjonil ja liikmesriikidel kiirendada REACH-määruse rakendamist, eelkõige väga ohtlike keemiliste ainete asendamise vallas; on seisukohal, et nende ainete prioriteetide määramisel tuleks kutsehaigusi arvesse võtta;

II. Euroopa tasandi poliitikasoovitused

Kiirem ja tõhusam piiriülene teabevahetus

40. on seisukohal, et riiklike asutuste ja sotsiaalpartnerite vaheline hea koostöö on oluline, et lõpetada sotsiaalne dumping ja tagada siseturul õiglane konkurents; väljendab heameelt komisjoni algatuse üle tööinspektsioonide Euroopa platvormi loomise kohta; sellega seoses kutsub komisjoni üles looma Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi (Eurofound) raames ameti lisafunktsioonina tööinspektsioonide Euroopa platvorm deklareerimata tööga tegelemiseks, mille pädevuses oleks platvormi töö korraldamine ja kogemuste ja hea tava vahetuse soodustamine, värske, objektiivse, usaldusväärse ja võrreldava teabe andmine, samuti piiriülese koostöö tugevdamine ning riiulifirmade ja muu sarnase tegevuse kindlakstegemine ja jälgimine;

41. kutsub komisjoni üles – koostöös sotsiaalpartnerite ja asjaomaste riiklike asutustega ning ilma et see piiraks subsidiaarsuse põhimõtet – eraldama piisavalt personali piiriüleste küsimustega tegelemiseks, mis puudutavad töökaitse eeskirjade rikkumisi ja deklareerimata tööd, muu hulgas sellisteks ülesanneteks nagu riiulifirmade kindlakstegemine, piiriüleste teenuste osutajate kontrollimine, üleliiduliste koolitusprogrammide korraldamine, mis hõlmaksid selliseid probleeme nagu fiktiivsed füüsilisest isikust ettevõtjad, tööga seotud ohud ja lähetused ning piiriülese järelevalve korraldamine; soovitab lisaks sellele riikide tööinspektsioonide juhuslikke ühiseid piiriüleseid kontrolle, eriti piiritsoonide lähedastes piirkondades;

42. palub komisjonil uurida, kas oleks kasulik võtta kasutusele – ja vajadusel kehtestada – võltsimiskindel Euroopa sotsiaalkindlustuskaart või mu üleliiduline elektrooniline dokument, kuhu saaks salvestada kõik töösuhete kontrollimiseks vajalikud andmed, nagu andmed sotsiaalkindlustuse olemasolu kohta ja tööaeg, ning mille suhtes kehtivad ranged andmekaitse eeskirjad, iseäranis sel määral, mil töödeldakse eraelu puutumatuse suhtes tundlikke isikuandmed; rõhutab sellega seoses eraelu puutumatuse kaitset mõjutavate tagajärgede põhjaliku analüüsimise tähtsust enne asjaomase kaardi kasutuselevõttu ja selle väljatöötamise vältel;

43. kutsub komisjoni üles tegema katseprojekti töötervishoiu ja tööohutuse rikkumisi ja deklareerimata tööd puudutava varajase hoiatamise Euroopa mehhanismi kohta, mis kiirendab liikmeriikidevahelist teabevahetust ja mille käigus koostatakse must nimekiri, et hoida praegusest paremini õigel ajal ära töökaitsealaseid tegematajätmisi; juhib tähelepanu sellele, et kõnealune varajase hoiatuse mehhanism võib põhineda olemasoleval tarbijakaitse kiirhoiatuse Euroopa süsteemil RAPEX; rõhutab vajadust rikkumiste täpse dokumentatsiooni järele, mille eelduseks on kontrollitulemuste süstemaatiline kogumine, et kuritarvitustega sihiteadlikult võidelda;

44. on seisukohal, et tihedam koostöö ja teabe jagamine liikmesriikide vahel deklareerimata töö kohta annaks olulist Euroopa lisaväärtust; rõhutab, et see kindlustaks kasulikul moel ELi õiguslikke algatusi deklareerimata tööhõive kohta, edendaks parimate tavade vahetamist ning parandaks kooskõlastamist eri riikide tööinspektsioonide vahel;

45. juhib tähelepanu sellele, et riiklike tööinspektsioonide järelevalveõigused on välismaiste ettevõtjate puhul teatud piiriüleste juhtumite korral olnud väga piiratud ja see on kahjustanud nii töötajate kaitset kui ka võrdseid konkurentsitingimusi; nõuab, et teave töötajate lähetamise kohta, nt A1 lähetustunnistused, ei oleks tagasiulatuvad ning et need kantaks üleliidulisse registrisse, mis peaks täiendama olemasolevaid riiklikke registreid ning olema ligipääsetav kogu ELi ametiasutustele, et lihtsustada riiklikul tasandil mitmekeelsel alusel kontrolli lähetatud töötajate töösuhete üle; siinkohal on väga oluline tõhusam piiriülene teabevahetus erinevate pädevate asutuste vahel; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et tööinspektsioonid saaksid täielikult kasutada mittediskrimineeriva sõltumatu kontrollimise õigust piiriülestes olukordades, sõltumata äriühingu registrijärgsest asukohast;

46. tuletab seoses töötajate lähetamist käsitleva direktiivi jõustamisega meelde, et, dokumendi pikkus ei tohi enam olla selle tõlkimise takistuseks, kui see on järelevalve jaoks oluline;

Uued seadusandlikud algatused ELi tasandil

47. rõhutab, et sotsiaalpoliitika ja tööhõive valdkonna direktiivid ei rõhuta piisavalt tööjärelevalve parema jõustamise ja rolli aspekti; peab seetõttu vajalikuks kehtivad direktiivid läbi vaadata ja vajaduse korral neid muuta ning Euroopa tööõiguses jõustamise teemat paremini käsitleda; tervitab sellega seoses asjaolu, et komisjon on direktiivides välja pakkunud järelevalve miinimumstandardid seoses teatud töötajate rühmadega; rõhutab, et uutes sotsiaalpoliitika ja tööhõive valdkonna jaoks olulistes seadusandlikes algatustes tuleb käsitleda tööjärelevalve ja sotsiaalpartnerite rolli nii, et sellega oleks tagatud tõhus kaitse;

48. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles edendama kõrgemate tööstandardite kasutuselevõttu ettevõtete poolt, kehtestades riiklikul või ELi tasandil tasuta sotsiaalsete märgiste süsteemi;

49. juhib tähelepanu sellele, et mõnes liikmesriigis töötavad juba alla 14aastased lapsed; peab vajalikuks suurendada tööinspektorite tähtsust ja kampaaniaid lapstööjõu kasutamise välistamiseks; kutsub komisjoni üles korraldama ELi tasandil konkreetseid noorte töötingimuste kontrolli ja järelevalve kampaaniaid, pöörates erilist tähelepanu noortele võõrtöötajatele;

50. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et menetluslikud õigused ja jõustamise õigused, näiteks need, mis on sätestatud ettepanekus võtta vastu direktiiv meetmete kohta, mis lihtsustavad töötajate vaba liikumise kontekstis töötajatele antud õiguste kasutamist, on kättesaadavad kõigile töötajatele;

51. peab seoses liikuvate töötajatega oluliseks, et riiklikud tööinspektsioonid ja vajadusel töötajate organisatsioonid tohiksid kontrollida kõike, mida nad tähtsaks peavad; liikmesriigid tagavad need tõhusad kontrollid ja järelevalvemehhanismid oma riigi territooriumil, kontrollimaks ja tagamaks, et asjaomaste direktiivide sätteid ja eeskirju täidetakse;

52. palub, et komisjon koostaks ja esitaks liikmesriikidele suunised parimate tavade kohta ning lihtsustaks nende koostööd ja teabe vahetamist, nii et nad saaksid ajutist tööd vahendavate asutuste tegevust tõhusamalt jälgida ja kontrollida; rõhutab, et liikmesriigid peaksid ajutist tööd vahendavate asutuste tegevust tihemini kontrollima ning kaaluma meetmete võtmist, mille kohaselt niisugused ettevõtted peaksid taotlema sertifikaati ja oma tegevusest aru andma;

53. kutsub komisjoni üles esitama kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega roheline raamat, millega toetatakse tööinspektorite rolli ja kehtestatakse tööjärelevalve ELi standardid ning ühtsed koolitusnõuded selles valdkonnas, võttes samas arvesse erinevusi riikide tööturgude vahel;

54. palub komisjonil leida paremaid viise sotsiaalse dumpingu piiramiseks ELis ja pakkuda selle jaoks välja asjakohased vahendid;

o

o o

55. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.